

Asia: VN/13615/2019

Liikenne- ja viestintäministeriön lausuntopyyntö luonnoksesta liikenneturvallisuusstrategiaksi

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Porin kaupungin lausunto Liikenne- ja viestintäministeriön Liikenneturvallisuusstrategialuonnoksesta:

Liikenneturvallisuusstrategian visiona on, että kenenkään ei tarvitse liikennemuodosta riippumatta kuolla tai loukkaantua vakavasti liikenteessä vuoteen 2050 mennessä. Strategiset linjaukset ohjaavat vision saavuttamista. Strategiset linjaukset ovat: 1) Liikenneturvallisuus on koko yhteiskunnan yhteinen asia; 2) Päätöksenteon on perustuttava tietoon; 3) Eri toimijoiden liikenneosaamista on lisättävä; 4) Asenteiden on muututtava liikenteessä; 5) Liikennejärjestelmän ja sen kaikkien osien on oltava turvallisia; 6) Teknologinen kehitys tuo turvallisuutta ja 7) Lainsäädännön on edistettävä turvallista liikkumista.

Porin kaupunki pitää strategisia linjauksia erittäin hyvinä. Erytistä kiitosta annetaan siitä, että liikenneosaaminen ja asenteet on nostettu keskeisiksi tekijöiksi liikenneturvallisuuden parantamisessa, ja että näiden osalta on strategiaan kirjattu useita eri toimenpidekokonaisuuksia. Valitettavan usein viime vuosina on todettu liikenneonnettomuuksien johtuneen joko puutteellisesta liikennesääntötuntemuksesta tai tarkoituksellisesta sääntöjen noudattamattomuudesta. Tulosten saavuttamiseksi on tärkeää, että liikennekasvatukseen panostetaan usealla eri saralla ja eri ikäryhmiä ajatellen. Liikenneturvallisuusstrategian yhdeksi tavoitteeksi onkin kirjattu elinikäisen liikennekasvatuksen vahvistaminen. Tämä edellyttää lisäresursseja niin varhaiskasvatukseen, perusopetukseen kuin myös esimerkiksi nuoriso- ja vanhustyöhön. Myös poliisin ja Liikenneturvan asiantuntemusta ja asiantuntijoita tulee hyödyntää nykyistä enemmän liikennekasvatustyössä. Onhan aivan eri asia, jos asiasta kertoo arvovaltainen poliisi tai asiantunteva Liikenneturvan edustaja, kuin että asiaa sivutaan muun opetustyön ohessa.

Kehittyvä ajoneuvoteknologia tulee lisäämään merkittävästi liikenneturvallisuutta. Edessä olevien ajoneuvojen ja jalankulkijoiden automaattinen tunnistus, luiston esto, kaistavahti sekä mukautuva vakionopeudensäädin ovat esimerkkejä siitä, miten ajoneuvoteknologialla voidaan ennaltaehkäistä onnettomuuksia. Liikenneturvallisuuden kannalta onkin tärkeää, että ajoneuvokanta uudistuu nykyistä nopeammin. Kaiken keskiössä on kuitenkin aina ihminen ja hänen päätöksensä. Uuden ajoneuvoteknologian myötä toimenpiteitä kohdistunee joiltain osin myös fyysiseen infrastruktuuriin katuverkon osalta ja sen myötä saattaa edellyttää lisäresursseja kadunpitäjältä.

Liikenneturvallisuusstrategian aikajänne on erittäin lyhyt (vv. 2022-2026), etenkin jos aikajännettä peilataan strategiassa esitettyyn visioon siitä, että vuoteen 2050 mennessä kenenkään ei tarvitse kuolla tai loukkaantua vakavasti liikenteessä liikenneturvallisuusstrategialla, tai siihen, että tavoitellaan liikennekuolemien ja vakavien loukkaantumisten puolittamista vuoteen 2030 mennessä. Kuten strategiassa todetaan, monet toimenpiteistä vaativat jatkuvaa, pitkántähtäimen panostusta ja sitoutumista tulosten saavuttamiseksi. Jos strategia laaditaan aina vain viideksi vuodeksi kerrallaan, on sitoutuminen jatkuvaan liikenneturvallisuustyöhön vaikeampaa.

Strategiaan on kirjattu esimerkkejä muiden maiden liikenneturvallisuustyöstä. Hyvinä esimerkkeinä on mainittu Norja ja Slovenia, jossa molemmissa varsinaiset kansallisen tason liikenneturvallisuusohjelmat on laadittu pitkälle aikavälille, ja sen lisäksi on laadittu lyhyemmän tähtäimen toimenpidesuunnitelmia.

Strategiassakin todettua liikenneonnettomuustietojen tilastointia sekä tiedon luovuttamista liikenneturvallisuustyötä tekevien käyttöön tulisi kehittää, jotta kokonaiskuva liikenneturvallisuustilanteesta olisi eri osapuolten nähtävissä. Strategiassa on mainittu esimerkkinä vakavasti loukkaantuneiden tilastointi, mutta myös lievemmistä onnettomuuksista olisi tärkeä saada tietoa esimerkiksi vakuutusyhtiöiden kautta. Liikenneturvallisuustilanteen kokonaiskuva saattaa vääristyä, jos seuranta painottuu loukkaantumiseen johtaneisiin onnettomuuksiin. Liikenneonnettomuustilastot ja erityisesti sijaintitieto ja onnettomuustyyppi ovat erittäin tärkeitä tietoja liikenneympäristön turvallisuuden parantamistoimenpiteiden suunnittelussa ja niihin liittyvässä päätöksenteossa.

Erytistä huolta herättää se, että henkilövahinkoon johtavissa tieliikenneonnettomuuksissa nuorten osuus on huomattavan suuri verrattuna muihin ikäryhmiin. Porin kaupunki näkee, että liikenne- ja asennekasvatus ovat avainasemassa tämän tilanteen parantamiseksi, ja siksi tulisikin kohdentaa lisäresursseja varhaiskasvatukseen ja perusopetukseen.

Uusi ajokorttilaki tuli voimaan 1.7.2018. Tätä ei ole mainittu tai avattu mitenkään lainsäädäntöä koskevassa osuudessa sivulla 30. Ajokorttilain muutosten myötä pakollisen ajo-opetuksen määrä romahti ja pakollinen liukkaankelin ajoharjoittelu ajoharjoitteluradalla mahdollistui simulaattorilla suoritettavaksi. Ajokorttilain muutosten vaikutuksista on tehty erillinen tutkimus ja sen pohjalta ollaan valmistelemassa muutoksia ajokorttilakiin (toimenpide-ehdotus 104). Liikenneturvallisuuden

kannalta ajokorttilain muutos 2018 on ollut aivan keskeinen, ja sen esille tuominen strategiassa on jäänyt vähäiselle huomiolle. Vaikka ajokorttilakia ei tässä strategiassa ole tunnustettu oleelliseksi asiaksi, haluamme tuoda esiin sen vaikutukset. Porin kaupunki on yksi perustajajäsenistä Porin-Rauman seudun ajoharjoitteluratasäätiössä. Rata ja sen opetustilat välineistöineen ovat hyvässä kunnossa. Radalla on käynyt yli 85 000 nuorta saamassa erinomaista käytännön oppia liukkaalla ajamisesta. Jos ajokorttilakia ei muuteta, radan toiminta loppuu viimeistään vuoden 2022 aikana taloudellisista vaikeuksista johtuen ja samalla menetetään hieno mahdollisuus ja puitteet antaa todellista liikennekasvatusta uudelle kuljettajalle, oikealla hetkellä. Liikenneonnettomuudet ovat nuorten yleisin kuolinsyy Suomessa, kuten strategiassa todetaankin.

Kappaleessa 3 on kuvattu kunnan lakisääteisiä tehtäviä. Liikenneturvallisuuteen liittyen yksi kunnan tärkeä tehtävä on toimia asemakaava-alueella kadunpitäjänä, vastata katujen rakentamisesta ja suunnittelusta, liikenteenohjauksilaitteiden asettamisesta sekä näihin liittyvän tiedon tuottamisesta.

Liikenneturvallisuusstrategian tavoitteena on, että liikenneturvallisuuden arvostus yhteiskunnassa kohenee. Tämä on erinomainen tavoite ja tärkeä lähtökohta koko liikenneturvallistyyölle.

Kaikki toimenpide-ehdotukset ovat hyviä ja huolella laadittuja. Toteutuessaan niiden vaikutukset liikenneturvallisuudelle ovat myönteisiä. Toimenpide 28 sivulla 53 ja toimenpide 37 sivulla 55 vaikuttavat sisällöltään samalta, mutta vastuutahot poikkeavat.

Porin kaupunki pitää positiivisena sitä, että tasoristeysten poistoon on viime vuosina panostettu merkittävästi. Myös tulevana vuosina tarvitaan panostusta etenkin jalankulkijoille ja pyöräilijöille tarkoitettuihin ali- ja ylikuluratkaisuihin, jotta ehkäistään turhat oikaisut radan yli.

Porin kaupunki pitää myös hyvänä, että liikennejärjestelmään kohdistuvissa toimenpiteissä on huomiota kiinnitetty myös liikenneinfrastruktuurin kunnosta huolehtimiseen. Perusväylänpitoon tulee kohdistaa tulevana vuosina huomattavasti nykyistä enemmän resursseja.

Välimäki Sanna
Porin kaupunki - Tekninen toimiala, infrayksikkö